

**REMISSYTTRANDE;
EU-KOMMISSIONENS FÖRSLAG PÅ REVIDERING AV AVFALLSDIREKTIVET (2008/98/EG) (ERT
DNR KN2023/03699)**

Livsmedelsföretagen är en bransch- och arbetsgivarorganisation för livsmedelsföretag i Sverige. Livsmedelsföretagen har cirka 800 medlemmar som representerar alla varianter av svenska livsmedelsföretag; små och stora med svenska och utländska ägare, familjeägda, jordbrukskooperativ, börsnoterade med flera.

Livsmedelsföretagen tackar för möjligheten att lämna synpunkter på denna remiss.

Allmänt om förslaget:

EU-kommissionens förslag innebär att EU ska besluta om mål för minskat matsvinn som medlemsstaterna ska ha nått senast den 31 december 2030. Jämfört med 2020 ska matsvinnet då ha minskat med 10 % (av total mängd) inom livsmedelsindustrin och med 30 % (per capita) gemensamt i dagligvaruhandels- och konsumtionsleden (restauranger och hushåll). Det blir upp till varje medlemsland att vidta åtgärder för att nå målen utifrån sina nationella förutsättningar. Målen ska enligt förslaget bli bindande, vilket innebär att ett medlemsland som inte lyckas nå målen kan bli tvungen att betala böter.

Förslaget läggs för att stödja EU:s åtagande att uppnå FN:s mål för hållbar utveckling (SDG 12.3) att halvera matsvinnet per capita på detaljhandels- och konsumentnivå till 2030 och minska livsmedelsförlusterna längs hela livsmedelskedjan.

Medlemsstaterna ska säkerställa att alla relevanta aktörer i livsmedelskedjan är involverade i proportion till sin kapacitet och roll när det gäller att förebygga generering av livsmedelsavfall längst hela livsmedelskedjan, med särskild inriktning på att förebygga oproportionerliga konsekvenser för små och medelstora företag.

LIVSMEDELSFÖRETAGEN

Livsmedelsföretagens övergripande synpunkter:

Livsmedelsföretagen har genom hållbarhetsmanifestet åtagit sig att minska matsvinnet. Vi åtar oss där att arbeta för att bidra till FN:s mål genom att till 2030 halvera matsvinnet i den egna produktionen samt bidra till minskat matsvinn i primärproduktions-, handels- och konsumentled. Livsmedelsföretagen stöder fortsatt FN:s mål och därmed även kommissionens syfte med det nya förslaget. I den nationella åtgärdsplan som skulle behövas om kommissionens förslag går igenom, blir det dock viktigt att beakta de åtgärder som svenska aktörer i livsmedelsvärdekedjan redan har vidtagit för att minska matsvinnet med utgångspunkt från 2015, som är basåret enligt FN-målet. 2020 är ett godtagbart basår men det arbete som inletts redan 2015 eller tidigare ändå måste vara möjliga att beakta. Livsmedelsföretagen välkomnar att regeringen har samma syn på denna fråga och även har påtalat detta i de inledande diskussionerna i rådet.

Livsmedelsföretagen är vidare enig med regeringen om att värna den nationella flexibiliteten för att ha möjlighet att välja de mest effektiva åtgärderna utifrån varje lands specifika förutsättningar. Detsamma gäller utformningen av uppföljningsmetoder och rapporteringskrav, där Livsmedelsföretagen delar regeringens uppfattning att den administrativa bördan och kostnaderna för företagen måste hållas så låg som möjligt. Det senare är inte minst viktigt med tanke på att det stora flertalet företag i livsmedelssektorn utgörs av små och medelstora företag. Ifall förslaget blir beslutat och bindande mål blir verklighet, kommer det därför att bli viktigt för svenska ansvariga myndigheter att involvera Livsmedelsföretagen och övriga berörda aktörer i ett tidigt skede av arbetet med en nationell åtgärdsplan. Ett kontinuerligt, nära samarbete kommer bli nödvändigt både för att utforma planen på ett optimalt sätt utifrån svenska förhållanden och för att sedan genomföra och följa upp planen på ett sätt som inte skapar oproportionerliga krav på företagen, t ex kring rapportering och uppföljning.

Livsmedelsföretagen delar kommissionens uppfattning att det är bra att behålla medlemsstaternas flexibilitet att fastställa separata mål för fler led i livsmedelskedjan. Vi vill dock betona att det är viktigt att inte sätta allt för detaljerade mål i för smala delar av kedjan då vi vet att det är lätt att en minskning

av svinnet i det egna ledet lätt kan leda till att svinnet ökar i en annan del. Vid mål, uppföljning och utvärdering är det därför viktigt att ha detta i beaktande. Det kommer också bli viktigt att i den nationella åtgärdsplanen stimulera samarbete mellan olika aktörer i livsmedelskedjan.

Mer detaljerade synpunkter:

- I det nu gällande direktivet 2008/98/EG artikel 3, punkt 4a, definieras livsmedelsavfall som "alla livsmedel enligt definitionen i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 som har blivit avfall". Ingen ändring av definitionen ingår i det nu aktuella förslaget men här behövs ett tillägg som förtydligar att ej ätbara delar av livsmedel exkluderas från definitionen. Detta är viktigt för att klargöra att sådana delar (t ex ben i kött), som ingår i definitionen av livsmedel i förordning 178/2002, inte är relevanta i det här sammanhanget. Ett sådant tillägg skulle också innebära att EU:s definition är i överensstämmelse med FAO:s definition av livsmedelsavfall, vilket är en viktig poäng i sig.
- Riktlinjer och delegerade akter från kommissionen när det gäller mätning och rapportering av livsmedelsavfall är viktiga verktyg för att säkerställa att harmoniserade och högkvalitativa metoder används i medlemsstaterna. Det vore därför önskvärt att även riktlinjer från kommissionen nämns uttryckligen i artikel 9a. Vidare bör det i 9a punkt 3 om delegerade akter tydliggöras att dessa behöver baseras på befintliga globala standarder, för att inte EU i onödan ska avvika från sådana.
- Målet för minskat livsmedelsavfall inom livsmedelsindustrin till slutet av 2030 formuleras i förslaget (artikel 9a punkt 4 a) som att "minska genereringen av livsmedelsavfall inom bearbetning och tillverkning med 10 % jämfört med den mängd som genererades under 2020". Här är det ytterst viktigt att precisera målet bättre så att det gäller i förhållande till hur mycket livsmedel som produceras och inte i absoluta tal, i annat fall riskerar målet att bli alldeles för snävt i takt med att produktionen ökar (eller för löst

LIVSMEDELSFÖRETAGEN

ifall produktionen minskar). Detta kan förslagsvis ske genom att lägga till ”minska genereringen av livsmedelsavfall inom bearbetning och tillverkning med 10 % per ton producerat livsmedel, jämfört med den mängd som genererades per ton under 2020”. Den svenska livsmedelsstrategin syftar till ökad svensk livsmedelsproduktion och man kan här även beakta att FAO uppskattar att den globala produktionen behöver öka med 60 % till 2050 för att möta världens behov av livsmedel. En ökande produktion ger i sin tur upphov till ökade mängder matsvinn, även när man lyckas minska andelen som blir till avfall. Det väsentliga här är naturligtvis att minska andelen livsmedelsavfall med 10 %, inte den totala mängden. Ett räkneexempel: Om vi antar att livsmedelsproduktionen är 10 000 ton, varav 50 ton blir till avfall, skulle en minskning av genererat avfall med 10 % innebära 5 ton, dvs max 45 ton får bli avfall. Låt oss sedan anta att produktionen ökar till 15 000 ton och andelen som blir avfall ökar proportionellt till 75 ton. Med nuvarande skrivning i kommissionens förslag skulle konsekvensen bli att matavfallet fortfarande inte får vara högre än 45 ton, vilket motsvarar en minskning av genererat avfall med 40 %, dvs fyra gånger så mycket som målet om 10 %. På motsvarande sätt skulle en minskad livsmedelsproduktion i stället göra det lättare att nå målet om minskat matsvinn i absoluta tal. Detta kan rimligen inte vara avsikten. Genom att i stället relatera målet till mängden producerade livsmedel, säkerställer man att målet inte är statistiskt, utan förblir konsekvent oavsett om produktionen ökar eller minskar.

Stockholm den 27 oktober 2023

Jimmy Sandell
Näringspolitisk chef

Sara Sundquist
Näringspolitisk expert